

Obsah

Úvod	9
1 Epistemologie, ontologie a operacionalizace	14
1.1 Pojem kvalitativní metodologie	14
1.2 Epistemologie: kauzální vysvětlení a interpretativní porozumění	15
1.3 Interpretace a subjektivita	19
1.4 Ontologie: spolupráce teorie s metodologií	22
1.5 Operacionalizace a výzkumné standardy	25
1.6 Závěr	27
2 Jednopřípadová studie	29
2.1 Vývoj případových studií v historické perspektivě	30
2.2 Role případových studií v mezinárodních vztazích a politologii	32
2.3 Vytváření případové studie	39
2.4 Nedostatek a násilí	52
2.5 Socializace v Bruselu	57
2.6 Závěr	60
3 Komparativní případová studie	62
3.1 Epistemologické a ontologické předpoklady	63
3.2 Výzkumný rámec	65
3.3 Metody	70
3.4 Sociální revoluce	73
3.5 Zájmy členských států v EU	79
3.6 Zhodnocení	83
3.7 Závěr	89
4 Diskurzivní analýza	92
4.1 Diskurzivní analýza v sociálních vědách	93
4.2 Epistemologické a ontologické předpoklady	94
4.3 Co není diskurzivní analýza	97

4.4	Typy diskurzivní analýzy	99
4.5	Diskurzivní konstrukce národní identity	109
4.6	Zahraniční politika USA a politika identity	116
4.7	Zhodnocení	120
4.8	Závěr	122
5	Analýza metafor	125
5.1	Ontologická a epistemologická flexibilita	126
5.2	Základní pojmy empirické analýzy metafor	127
5.3	Metafory bezpečnosti	131
5.4	Metafory evropské integrace	136
5.5	Metafory americké politiky	142
5.6	Zhodnocení	145
5.7	Závěr	147
6	Etnografie	149
6.1	Epistemologické a ontologické předpoklady	151
6.2	Co je součástí etnografické metodologie?	155
6.3	Aplikace etnografie v politické vědě	162
6.4	Etnograf ve francouzském parlamentu	165
6.5	Etnografie Evropské komise	169
6.6	Zhodnocení	173
6.7	Závěr	175
7	Biografie	177
7.1	Epistemologické a ontologické předpoklady	179
7.2	Biografie jako výsledek, metoda i zdroj výzkumu	187
7.3	Britské úřednictvo a modely vůdcovství	194
7.4	Americký prezident a válka ve Vietnamu	197
7.5	Zhodnocení	199
7.6	Závěr	201
8	Zakotvená teorie	203
8.1	Epistemologické a ontologické předpoklady	204
8.2	Základní rysy zakotvené teorie	206
8.3	Techniky zvyšování teoretické citlivosti	213
8.4	Sítě aktivistů	214
8.5	Chameleonské vůdcovství	218

8.6	Radikální změna správy univerzit	220
8.7	Zhodnocení	223
8.8	Závěr	225

9 Kvalitativní výzkum – standardy, rétorika a logika 227

9.1	Výběr metodologie	227
9.2	Standardy výzkumu	229
9.3	Rétorika výzkumu	231
9.4	Logika výzkumu	235
9.5	Závěr	238

Literatura 241

Rejstřík 253

Zatímco studium historie, ekonomie, sociologie či antropologie se neobejde bez důkladné metodologické přípravy studentů našich oborů, a to včetně doktorandů, zůstávají většinou metodologičtí nedočištěni. V mnoha případech lze totiž říct i o jejich užitečnosti. Výsledkem je metodologická bezradnost studentů při konfrontaci s empirickým výzkumem na úrovni diplomových a disertačních prací, která vyúsť v leplém příměsí v historické popisy a v buzi-
lání případy v kompiláty zahraničních výzkumů či v nabodlé sešlky dat doprovázené nepodloženými interpretacemi. Naše obory potřebují začít nejen komunikovat se světovým výzkumem a ani v českém prostředí se nechtějí takovému akademickému uznání, jako by si jinak zasloužily.

Touto publikací chceme přispět k napravení tohoto stavu. Klademe si za cíl seznámit českého čtenáře, ať už se jedná o diplomanta, doktoranda, či profesionálního výzkumníka, se základními kvalitativními metodologickými využitelnými v našich oborech. Každá metodologie je popsána, rozebrána ve svých silných i slabých stránkách, zhodnocena co do aplikovatelnosti a použita při výzkumu dvou konkrétních empirických problémů. Čtenář tak získá představu o tom, jak napsat případovou studii (kapitoly 2 a 3), jakým způsobem zkoumat politický diskurz a v jeho rámci metafory politiky (kapitoly 4 a 5), co nabízí institucionální etnografie (kapitola 6), jak lze využít výzkumnou biografie (kapitola 7) a co přináší zakotvení teorie (kapitola 8).